

1

24 ГРУДНЯ 1909 РОКУ
ПАРИЖ, ФРАНЦІЯ

До того часу, як ти це прочитаєш, я спричиню багато скорботи, за що прошу в тебе пробачення. Як ти знаєш, дитя моє, мені вже давно не було спокою, і хоч плата за це висока, я нарешті примирився зі своїми демонами. Я пишу це не як виправдання за те, що накоїв. Я добре знаю, що цьому немає прощення — ні в очах Бога, ні в очах людей. Але я радше пишу цей звіт про своє відкриття з необхідності. Це мій останній шанс записати неймовірні, жахливі та дивовижні події, що змінили моє життя, і, якщо ти наважишся зазирнути у таємниці, про які я збираюся повідати, змінять і твоє.

Ти запитаєш мене: що стало причиною такої муки? Я розповім тобі, але стережися: тільки-но ти дізнаєшся правду, забути її буде нелегко. Вона переслідувала мене кожную хвилину кожного дня. Ігнорувати її не було жодної можливості. Мене тягнуло до таємниці, як метелика до полум'я — *In girum imus nocte et consumimur igni*^{*}. І хоч мені пощастило дожити до того, щоб записати цю правду, навіть зараз, коли я стою на краю прірви, мене

^{*} Ми кружляємо вночі, й нас пожирає полум'я (лат.). — Тут і далі примітки перекладача, якщо не зазначено інакше.

мимохить трусить від думки довірити тобі таку небезпечну таємницю.

Я страждав, але це страждання людини, яка сама створила собі камеру тюртур. Я вважав, що зможу пізнати те, чого пізнати не дано. Я хотів побачити дещо, дещо таємне, а тому підійняв завісу між людським і Божественним та зазирнув просто в очі Богові. Така вже природа цієї загадки: пропонувати біль та задоволення по черзі. І хоч правда, яку я збираюся повідати, може тебе шокувати, якщо вона запропонує бодай невеличку надію, тоді це моє останнє послання досягне всього, що потрібно.

2

9 ЧЕРВНЯ 2022 РОКУ

РЕЙ-БРУК, ШТАТ НЬЮ-ЙОРК

Майк Брінк звернув на вузьку сільську дорогу, проїхав через густий вічнозелений ліс і зупинився перед високими металевими воротами в'язниці. Його собака, однорічна такса, на ім'я Конундрум* (скорочено Конні), спала на підлозі пікапа, прихована тінями. Вона була настільки нерухомою, що коли охоронець підійшов до автівки Брінка та зазирнув усередину, то взагалі її не побачив. Він просто звирив водійські права відвідувача зі списком та махнув йому в бік масивної цегляної будівлі закладу, що, здавалося, більше пасувала якомусь фільмові жахів, ніж яскравому червневому сонцю.

У Майка Брінка була призначена зустріч із докторкою Тессалією Мозес, головною психологинєю виправної колонії штату Нью-Йорк, жіночої в'язниці загального режиму в селі Рей-Брук. Вона зателефонувала йому за тиждень до того та попросила приїхати до в'язниці для розмови з нею. Одна з ув'язнених намалювала заплутану загадку, і психологиня хотіла, щоб він допоміг її розплутати. Через його роботу як автора загадок та відомість після того, як журнал «Тайм» охрестив його найталановитішим загадкарем у світі, тридцятидво-

* Загадка (лат.).

річного Майка Брінка майже засипали різними загадками. Більшість із них він розгадував миттєво. Але, судячи з опису докторки Мозес, ця загадка здавалась особливою, несхожою на жодну іншу з тих, які він бачив раніше. Коли він попросив її сфотографувати та надіслати електронною поштою, вона відповіла, що не може ризикувати. Матеріали щодо ув'язнених були конфіденційними. «Я взагалі не мала б обговорювати це з вами, — сказала вона. — Але це унікальна пацієнтка, яка стала для мене досить важливою». А тому, попри його стислий графік та шлях у п'ятсот кілометрів, Майк Брінк погодився приїхати до колонії, щоб її побачити. Загадки були його пристрастю, його способом пізнання світу, а тому він не міг опиратися.

Зі своїми шпильями й темними вузькими вікнами в'язниця мала зловісний вигляд. Він почитав трохи про її історію та дізнався, що її збудували тисяча дев'яносто третього року як санаторій для хворих на туберкульоз. Чисте повітря, гірська місцевість та безкраї ліси навколо були невіддільною частиною лікування. Однією з візитівок закладу була його згадка у творі Сильвії Плат «Під скляним ковпаком». Плат відвідувала там свого хлопця, коли він одужував від туберкульозу, а потім перепрофілювала санаторій у своїй книжці. Тепер там утримували сотні ув'язнених жінок. Зі стоянки Майк побачив в'язничний двір, огорожений сітчастим парканом із колючим дротом зверху, а за ним — сучасну шлакоблокову прибудову, суворість якої разюче контрастувала з готичними надмірностями первинної будівлі. Усе це оточувало безкрає море густого вічнозеленого лісу, природний бар'єр між ув'язненими та рештою світу. Він уявляв, що така ізоляція була свідомо:

навіть якби якась ув'язнена перебралася через паркан, навіть якби уникла його витків колючого дроту, то опинилася б посеред невідомості.

Брінк припаркувався в тіні, наповнив пластикову миску водою для Конні, почухав її за довгими м'якими вухами й увімкнув портативний вентилятор у прикурювач пікапа, прочинивши вікно, щоб їй було затишно. Зазвичай він не залишав її саму, але зараз приїхав ненадовго, а гірське повітря було прохолодним, зовсім не схожим на важку вологу спеку Мангеттену. «Незабаром повернуся», — сказав він та попрямував до в'язниці.

Біля головного входу він зупинився на пункті перевірки, скинув сумку в пластиковий ящик, показав дійські права і сертифікат вакцинації від ковіду та пройшов крізь металодетектор. Заздалегідь він отримав дозвіл пронести сумку всередину (де був ноутбук, телефон, записник та ручка) і був утішений, що охоронці не намагались її забрати.

На нього вже чекала жінка в просторій темно-синій сукні. Вона була високою та стрункою, з темно-карими очима, темною шкірою та стрижкою боб. Вона відрекомендувалась як докторка Тессалія Мозес, головна психологиня.

Йому називати себе було не потрібно. Очевидно, вона сама його погуглила. Проте жінка дивилася на нього задовго, і він зрозумів, що вона здивована його зовнішністю. На зріст він був понад сто вісімдесят п'ять сантиметрів, мав спортивну статуру, був струнким та міцним, а також — як йому казали — симпатичним, зовсім не таким, як люди собі уявляли (як іноді дражнила його мама) «головилома». На ньому були його улюблені червоні конверси, чорні левіси та спортивна

куртка поверх футболки з написом: «Хто-небудь, зробіть що-небудь».

Окрім фотографій, пошук Майка Брінка в гуглі міг би показати відеоролик його дистанційної участі через платформу «Зум» у програмі «Пізнє шоу зі Стівеном Кольбером», записаний під час пандемічного локдауну дві тисячі двадцятого року.

Він провів для Кольбера екскурсію своєю бібліотекою загадок та відкрив одну з японських скриньок із головоломками, що надихнуло його на жарт про суші. Там була також сторінка вікіпедії з покликанням на сайт ігор «Нью-Йорк Таймс», де він був постійним автором; перелік змагань із загадок, які він виграв; а також покликання на профіль «Веніті Фейр» із повною історією його життя: звичайне дитинство мешканця Середнього Заходу, трагічний випадок, який змінив його мозок, та дивовижний дар, що з'явився як наслідок.

— Дякую, що приїхали так швидко, — сказала вона. — Я б сама спустилася в місто, але не могла залишити пацієнток.

— Ви мене, безумовно, зацікавили, — відповів він. — Судячи з вашого опису, ситуація здається досить незвичайною.

— Скажу вам чесно, я взагалі нічого не зрозуміла, — сказала вона. — Але якщо хтось і може пролити на це світло, то лише ви.

Її віра в його здібності непокоїла Брінка. Зі зростанням слави як розгадника люди часто приписували Майкові Брінку надлюдський дар. Це не просто здатність назвати п'ятнадцять тисяч знаків числа пі чи талант до створення неймовірних кросвордів, але й уміння читати майбутнє. Проте він не мав якихось надздібностей

і не вмів робити неможливе. Він був звичайним хлопцем з особливим даром... «острів геніальності», як називав його лікар. Найкраще, що він міг зробити, так це спробувати.

— Малюнок у вас із собою? — спитав він, помітивши у неї під пахвою теку.

— Якщо ви пройдете зі мною, ми зможемо поговорити наодинці, — сказала докторка Мозес, жестом показуючи Брінкові пройти за нею через коридор.

Хоч він знав, що ця в'язниця була створена інакше, ніж сучасні колонії, частина його очікувала камер із бетонних блоків та заґратованих вікон — усього, що він бачив у кіно. Натомість докторка Мозес вела його спокійним, майже приємним місцем, специфічним (вікна були підвищеної укріпленості), але людським. Біля металодетекторів стояли дерева в горщиках, на стінах висіли картини, а коридор встеляло килимове покриття. Корпус туберкульозного санаторію прилаштували під виправний заклад, так само як стару церкву можна пристосувати під центр дзен-медитації: символи та декор змінили, але основна конструкція залишилася та сама.

Вона провела його до свого світлого стильного кабінету, зачинивши за ним двері. Він стояв у педантично організованому місці: бездоганний письмовий стіл, розставлені за кольорами теки на полиці, маківський комп'ютер, усе абсолютно нецікаве, поки його погляд не впав на кубик Рубіка на підвіконні. Це була нова модель із кольоровими кубиками замість наклейок, мішаниною синього, зеленого, жовтого, помаранчевого, червоного та білого. Кубик був перемішаний так, що вказувало на регулярні марні спроби його скласти;